

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.11.18.
COM(2013) 798 final

2013/0390 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a tengerészekről, valamint a 2008/94/EK, a 2009/38/EK, a 2002/14/EK, a 98/59/EK és a
2001/23/EK irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2013) 461 final}

{SWD(2013) 462 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Az EU munkajogi irányelvei minden ágazatban, a munkavállalók valamennyi kategóriájára általánosan alkalmazandók. Mindazonáltal létezik hat irányelv, amelyek hatálya alól a tengerészek minden kifejezett indokolás nélkül ki vannak zárva vagy kizárhatók. A szóban forgó irányelvek a következők:

- A 2008/94/EK irányelv¹ a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről (a továbbiakban: a munkaadó fizetéseképtelenségéről szóló irányelv);
- A 2009/38/EK irányelv² az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról (a továbbiakban: az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelv);
- A 2002/14/EK irányelv³ az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról (a továbbiakban: a tájékoztatási és konzultációs irányelv);
- A 98/59/EK irányelv⁴ a csoportos létszámcsoökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (a továbbiakban: a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelv);
- A 2001/23/EK irányelv⁵ a munkavállalók jogainak a vállalkozások átruházása esetén történő védelméről (a továbbiakban: a vállalkozások átruházásáról szóló irányelv);
- A 96/71/EK irányelv⁶ a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről (a továbbiakban: a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv).

A nemzeti szinten kialakult helyzettől függően a kizárások számos, az Európai Unió Alapjogi Chartája szerint elismert jogra negatív hatással lehetnek, különösen a

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. október 22-i 2008/94/EK irányelve a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről (kodifikált változat) (HL L 283., 2008.10.28., 36. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2009. május 6-i 2009/38/EK irányelve az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról (Átdolgozás) (HL L 122., 2009.5.16., 28. o.). Az irányelv hatályon kívül helyezi és felváltja a 97/74/EK irányelvvel (HL L 10., 1998.1.16., 22. o.) és a 2006/109/EK irányelvvel (HL L 363., 2006.12.20., 416. o.) módosított 94/45/EK irányelvet (HL L 254., 1994.9.30., 64. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 11-i 2002/14/EK irányelve az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról (HL L 80., 2002.3.23., 29. o.).

⁴ A Tanács 1998. július 20-i 98/59/EK irányelve a csoportos létszámcsoökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 225., 1998.8.12., 16. o.).

⁵ A Tanács 2001. március 12-i 2001/23/EK irányelve a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 82., 2001.3.22., 16. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 1996. december 16-i 96/71/EK irányelve a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről (HL L 18., 1997.1.21., 1. o.).

munkavállalóknak a vállalkozásnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogára (27. cikk), valamint a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jogra (31. cikk).

A legtöbb tagállam egyáltalán nem vagy csak nagyon kis mértékben alkalmazott kizárásokat. Nyolc tagállam⁷ egyik irányelv hatályából sem zárta ki a tengerészeket, nyolc másik tagállam pedig csak egy kizárással élt. Ennek következtében olyan helyzet alakulhat ki potenciálisan, hogy az azonos kategóriába tartozó munkavállalók eltérő bánásmódban részesülnek az egyes tagállamokban.

Továbbá – amint arra a Bizottság már korábban is rámutatott – folyamatosan csökken az Unió valamely tagállamában állampolgársággal rendelkező tengerészek száma, márpedig ez problémát jelenthet a jövőben, mivel bizonyos szárazföldi állások esetében is elengedhetetlen a tengeri tapasztalat. Noha ez több különböző tényező következménye is lehet, a tengerészeti pályák iránti érdeklődés hiányát fokozhatja az a benyomás, hogy a tengerészek nem részesülnek olyan mértékű védelemben, mint az egyéb munkavállalók⁸.

Ezért a jelenlegi helyzet nem biztosít egyenlő versenyfeltételeket az európai piacon, mivel egyes vállalatok mentesülnek bizonyos kötelezettségek alól, nevezetesen a tájékoztatás és konzultáció kötelezettsége alól, amely más tagállamban székhellyel rendelkező, egymással versengő vállalkozások számára viszont kötelező.

Következésképpen a javaslat célja fokozni az EU Alapjogi Chartája szerint az uniós munkajog által védett jogok védelmének mértékét, és egyenlő feltételek biztosítani az egész Unió szintjén. A javaslat emellett hozzájárul az EUMSZ 151. cikkében foglalt általános politikai célkitűzések – nevezetesen a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása, a megfelelő szociális védelem és a szociális partnerek közötti párbeszéd – teljesítéséhez.

1.1. Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és horizontális célkitűzéseivel

A kezdeményezés célja, hogy felmérje, a tengerészek milyen mértékben vannak, illetve lehetnek kizárva a munkajogi irányelvek hatályából, és ennek mik az okai. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy biztosítsa minden új jogalkotási javaslat összhangját az EU Alapjogi Chartájával, és felmérje minden ilyen javaslat hatását a Charta értelmében védett jogokra és elvekre. A szóban forgó ügy tekintetében a kizárások megszüntetése pozitív hatással lenne a Charta 27. és 31. cikke értelmében védett jogokra.

A kezdeményezés teljes mértékben összhangban van továbbá az Európai Unió 2007-ben, az úgynevezett „kék könyvben” kidolgozott integrált tengerpolitikájával⁹. A „kék könyvben” a Bizottság megerősítette, hogy célul tűzte ki „a tengeri munkahelyek számának és minőségének javítását az európai polgárok számára”, és különösen kihangsúlyozta a következőt:

⁷ AT, BG, CZ, ES, FR, PL, SE, SI.

⁸ Lásd többek között az Európai Unió integrált tengerpolitikájáról szóló közleményt (COM(2007) 575 végleges, 2007. október 10.) és a tengeri foglalkoztatással foglalkozó munkacsoport jelentését.

⁹ Dokumentum: COM(2007) 575 végleges, 2007. október 10.

„Jobb személyzeti politikák és munkakörülmények (beleértve az egészséget és a biztonságot) – az összes tengeri érdekelt együttes erőfeszítéseivel és a globális összefüggéseket figyelembe vevő szabályozási kerettel alátámasztva – szükségesek, ha több európaít kívánunk az ágazatba bevonni.”

Az Európai Bizottság kijelentette, hogy a célkitűzés elérése érdekében „a szociális partnerekkel szoros együttműködésben át fogja értékelni az EU munkaügyi jogalkotásában a tengeri ágazatokat érintő kizárásokat”.

Az integrált tengerpolitikáért felelős európai miniszterek által a Limassoli nyilatkozatban¹⁰ megerősített, a „kék növekedésről” szóló közleményében¹¹ a Bizottság újra megerősítette azon célkitűzését, hogy a tengerészeti ágazatban növelje a munkahelyek számát és javítsa azok minőségét.

Ez a javaslat az Európa 2020 stratégiával és annak céljaival is összhangban van, különösen a foglalkoztatás tekintetében. A munka és a munkakörülmények színvonalának javítása, és különösen a meglévő jogszabályok felülvizsgálata, valamint intelligensebb uniós jogi keretek biztosítása a foglalkoztatás, valamint a munkahelyi egészség és biztonság céljából egyaránt kiemelt fellépésként jelenik meg az „Új készségek és munkahelyek menetrendje: Európa hozzájárulása a teljes foglalkoztatottsághoz” című közleményben¹².

2. AZ ÉRDEKELTEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK EREDMÉNYEI ÉS HATÁSVIZSGÁLATOK

2.1. Konzultáció az érdekeltekkel

Ezt a javaslatot számos – mind célzott, mind általános – konzultáció előzte meg. A Bizottság a kezdeményezés kidolgozása során külső szakértőket is igénybe vett.

Általános intézkedések

Az integrált tengerpolitika kidolgozásával összefüggésben a 2006-os zöld könyv¹³ foglalkozott a munkajogi kizárások kérdésével. 2007. évi közleményében¹⁴ a Bizottság levont bizonyos következtetéseket a zöld könyvvel összefüggésben elindított konzultációból. A tengerészeti ágazatban meglévő munkahelyekkel összefüggésben azt nyilatkozta, hogy „eltérnek a vélemények arról, hogy a tengeri ágazatokkal kapcsolatos kizárások jogosak-e az EU-s társadalmi jogszabályokban, de egyetértenek abban, hogy az ágazatnak szükséges hozzájárulnia a globális egyenlő feltételekhez és ahhoz a szerephez, amelyet az EU-s jogalkotás játszhat ebben a környezetben”.

¹⁰ Limassoli nyilatkozat, 2012. október 7.

¹¹ Lásd: A Bizottság közleménye – Kék növekedés – A fenntartható tengergazdálkodási és tengergazdasági növekedés lehetőségei (COM(2012) 494 végleges, 2012. szeptember 13.).

¹² COM(2010) 682 végleges, 2010. november 23.

¹³ Dokumentum: COM(2006) 275 végleges, 2006. június 7.

¹⁴ Dokumentum: COM(2007) 574 végleges, 2007. október 10.

Célzott intézkedések

A Bizottság 2007 októberében közleményt¹⁵ fogadott el, amely elindította az európai szociális partnerekkel folytatott konzultáció első szakaszát az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 154. cikke szerint. Ezt az európai szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakaszának elindítása követte 2009 áprilisában.

A konzultáció során kiderült, hogy a tengeri szállítási ágazatban a szociális partnerek eltérő nézeteket vallanak a meglévő kizárások megszüntetésének szükségességéről. Míg az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) az összes kizárás megszüntetése mellett foglalt állást, az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) úgy vélte, hogy a kizárások bevezetésének a tengeri közlekedési ágazat sajátosságaihoz kapcsolódó okai továbbra is fennállnak, ezért a kizárásokat érvényben kell tartani.

A halászati ágazatban mindkét oldal támogatta a meglévő kizárások egy részének megszüntetését (fizetéseképtelenségről szóló irányelv, a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelv és a vállalkozások átruházásáról szóló irányelv) vagy azokkal egyenértékű egyedi rendelkezések megállapítását, különösen a tájékoztatás és a konzultáció tekintetében. Az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelv vonatkozásában nem foglaltak állást.

A Bizottság részletes kérdőívet küldött valamennyi tagállamnak. Válasz 20 tagállamtól¹⁶ érkezett. A kapott információkat a hatásvizsgálati jelentés 3. melléklete tartalmazza részletesen.

Összefoglalva hangsúlyozni kell, hogy azok a tagállamok, amelyek úgy döntöttek, hogy az irányelvek rendelkezéseit a tengerészekre is alkalmazzák, egyetértének abban, hogy a rendelkezések szemmel láthatólag nem okoznak jelentős többletköltséget ahhoz képest, mintha csak a szárazföldi vállalatokra alkalmaznák őket. E tagállamok – köztük néhány jelentős tengerészeti ágazattal rendelkező tagállam – egyike sem tapasztalt semmilyen negatív hatást, különösen hajó eladása esetén. Épp ellenkezőleg, egyes tengeri nemzetek, amelyek nem alkalmazzák a kizárásokat, a flották gyarapodását tapasztalták, míg a kizárásokat alkalmazó tagállamok flottái csökkentek.

A kivételeket és eltéréseket alkalmazó tagállamok egyhangúlag úgy érvelnek, hogy azokat fenn kell tartani, és az irányelveknek a tengerészeti ágazatban való alkalmazása jelentős többletköltséggel járna. A szóban forgó tagállamok nem számszerűsítették a többletköltségeket.

Külső szakvélemény

Az Európai Bizottság által az integrált tengerpolitikával összefüggésben létrehozott, a tengeri foglalkoztatással és versenyképességgel foglalkozó munkacsoport 2011 júliusában terjesztette elő jelentését¹⁷. A tengerészek egyes munkajogi

¹⁵ Dokumentum: COM(2007) 591 végleges, 2007. október 10.

¹⁶ AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI és UK.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmec.pdf>.

irányelvek hatálya alól való kizárásával összefüggésben a munkacsoport a következő kijelentést tette:

„A rendelkezések elfogadása óta fontos fejlődés következett be, nevezetesen a kommunikációs technológiák terén, ami mára könnyebben teljesíthetővé teszi a tájékoztatási és konzultációs követelményeket. A kizárások megszüntetése vagy a tengeren való foglalkoztatás különleges körülményeihez hozzáigazított követelmények alkalmazása segítené felszámolni azt – a tengerészeti pályák iránti érdeklődés hiányához valószínűleg hozzájáruló – elképzelést, hogy az uniós munkajog kevésbé védi a tengerészeket, mint más munkavállalókat”.

A Bizottság ajánlati felhívást tett közzé egy olyan tanulmány elkészítésére, amelynek célja az volt, hogy támogassa egy, a tengerhajózási dolgozóknak az uniós munkajog hatálya alól való jelenlegi kizárásának esetleges felülvizsgálatára vonatkozó hatásvizsgálat előkészítését. A tanulmányt egy, az MRAG Ltd. vezette konzorcium készítette el. A zárójelentést¹⁸ 2010 decemberében nyújtották be.

2.2. Hatásvizsgálatok

Az érdekeltekkel folytatott megbeszélések és konzultációk alapján az alábbi szakpolitikai lehetőségek körvonalazódtak a hatásvizsgálathoz:

1. szakpolitikai lehetőség: nincs uniós fellépés

E szakpolitikai lehetőség esetén az EU semmilyen új kezdeményezést nem tenne, sem jogalkotási, sem nem jogalkotási kezdeményezést. A meglévő irányelvek jelenlegi állapotukban maradnának hatályban.

A tendenciák azt jelzik, hogy várhatóan folytatódik az európai tengerészek számának csökkenése, és az európai hajók fedélzetén egyre több munkakört harmadik országokból származó személyzet tölt be.

2. szakpolitikai lehetőség: eltérés azonos szintű védelemre vonatkozó garancia függvényében

E lehetőség szerint a pusztán kizárások helyébe olyan rendelkezés lépne, amely lehetővé tenné a tagállamoknak, hogy a tengerészek esetében eltérjenek az irányelv rendelkezéseitől, feltéve, hogy biztosítanak az irányelvek által nyújtott védelemmel megegyező szintű védelmet, és azt, hogy az érintett munkavállalók hatékonyan élni tudjanak vele.

Ez a megoldás lehetővé tenné a jogi keret hozzáigazítását a tengerészeti ágazat sajátosságaihoz, mint például ahhoz, hogy a munkavállalók igen hosszú időszakokra távol vannak a vállalat központjától, mégis előírná a tagállamoknak, hogy biztosítsák a védelem lényegét, ha a megvalósítás gyakorlati módozatait nem is.

¹⁸

MRAG, *Preparatory study for an impact assessment concerning a possible revision of the current exclusions of seafaring workers from the scope of EU social legislation* (Előkészítő tanulmány a tengerhajózási dolgozóknak az uniós munkajog hatálya alól való jelenlegi kizárásának esetleges felülvizsgálatára vonatkozó hatásvizsgálathoz), 2010. december.

3. szakpolitikai lehetőség: a kizárások megszüntetése valamennyi irányelvben

Ez a szakpolitikai lehetőség azon a feltevésen alapul, hogy az eredeti szándék szerint az irányelveknek valamennyi tevékenységi ágazatra vonatkozniuk kellett volna, és a tengerészek kizárása indokolatlan.

4. szakpolitikai lehetőség: a szabályok hozzáigazítása az ágazat sajátosságaihoz

Ez a lehetőség lényeges jogi normák elfogadásával járna, amelyek célja a jogi szövegeknek a tengerészeti ágazat jellemzőihez való hozzáigazítása. A tengerészeti ágazatban például bevett gyakorlat, hogy adják-veszik a hajókat. Ezen az intenzív verseny jellemezte piacon a normák elfogadása nem okozhat versenyhátrányt a hajók uniós székhellyel rendelkező eladóinak.

Az egyes irányelvektől függően szükség lehet különleges rendelkezések elfogadására a munkavállalók képviselőjének megválaszthatóságára vagy az általános szabályoknak hajó eladása esetén való alkalmazására vonatkozóan.

A szakpolitikai lehetőségek rangsorolása minden egyes irányelv esetében külön történt, mivel a legjobb megközelítés minden egyes irányelv esetében más és más lehet. E kezdeményezés esetében az előnyben részesített lehetőség a négy különböző szakpolitikai lehetőség kombinációja lenne az egyes irányelvek függvényében:

- a 3. szakpolitikai lehetőség (a kizárások megszüntetése) a fizetésektelenségről szóló irányelv esetében;
- a 3. szakpolitikai lehetőség (a kizárások megszüntetése) az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelv esetében;
- a 2. szakpolitikai lehetőség (azonos szintű védelem) a tájékoztatási és konzultációs irányelv esetében;
- a 4. szakpolitikai lehetőség (egyedi rendelkezések) a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelv esetében;
- a 4. szakpolitikai lehetőség (egyedi rendelkezések) a vállalkozások átruházásáról szóló irányelv esetében;
- az 1. szakpolitikai lehetőség (nincs fellépés) a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv esetében.

Ez a javaslat összhangban áll a hatásvizsgálatnak a különböző szakpolitikai lehetőségek rangsorára vonatkozó következtetéseivel.

A kezdeményezés korlátozott hatást gyakorol a kkv-kra, különösen a kis- és mikrovállalkozásokra, mivel az irányelvek többsége eleve kizárja a kis- és mikrovállalkozásokat.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

Ez a javaslat öt hatályos irányelvet módosít. Mindenekelőtt valamennyi irányelvben elismeri a tengeren dolgozó munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való feltétlen jogát, míg az irányelvek korábban lehetőséget adtak kivételekre és eltérésekre e jog tekintetében (az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelv, a tájékoztatási és konzultációs irányelv, a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelv és a vállalkozások átruházásáról szóló irányelv).

A munkavállalók tájékoztatására és a velük folytatott konzultációra szolgáló eljárások hozzájárulnak a vállalatirányítás javításához, és csökkentik a hirtelen szerkezetátalakítás negatív következményeit. Különösen változások idején hasznos a vállalkozások számára, ha jobban kommunikálják a munkavállalóknak a vállalati stratégiára vonatkozó információkat és bizonyos döntések indokait, anélkül, hogy ez lényeges költségekkel járna a munkaadó számára.

Egyéb jogokat is elismer, az ágazat sajátosságait figyelembe véve (a csoportos létszámcsoökkentésről szóló irányelvben a megfontolási idő, a vállalkozások átruházásáról szóló irányelvben pedig a munkaszerződés/munkaviszony átruházásának megszüntetése egyes meghatározott esetekben).

Tekintettel a módosítások típusára, azok ágazati jellegére és az eljárás gazdaságosságának elvére, az irányelveket egyetlen irányelvvel ajánlatos módosítani.

Jogalap

Ez a javaslat öt meglévő irányelvet módosít: a 2008/94/EK, a 2009/38/EK, a 2002/14/EK, a 98/59/EK és a 2001/23/EK irányelvet. Közülük három irányelvnek – a 2009/38/EK, a 2002/14/EK és a 2008/94/EK irányelvnek – az EUMSZ 153. cikke (korábban az EK-Szerződés 137. cikke) a jogalapja. A 98/59/EK és a 2001/23/EK irányelv jogalapja az EK-Szerződés 100. cikke, illetve 94. cikke volt, azaz jelenleg az EUMSZ 115. cikke.

A módosítandó irányelvek eltérő jogalapja ellenére, tartalmukra tekintettel nyilvánvaló, hogy mindegyikük a tagállamoknak az EUMSZ 153. cikkének (1) bekezdésében felsorolt területeken folytatott tevékenységét támogatják és egészítik ki az Unió szociálpolitikai célkitűzéseinek előmozdítása érdekében.

Az EUMSZ 153. cikkének (2) bekezdése tehát megfelelő egységes jogalap egy, a fent említett öt irányelv módosításáról szóló egyetlen javaslatához.

Szubszidiaritás és arányosság

A kezdeményezés öt irányelv felülvizsgálatára vonatkozik. Ilyen módon ez csak uniós szinten valósítható meg a meglévő jogi aktusok egy irányelvvel vagy egy irányelvsorozattal való módosításával.

Ez a kezdeményezés egy intenzív nemzetközi verseny jellemezte ágazatra vonatkozik, amelyben az egyik tagállam hajóin foglalkoztatott munkaerő jelentős része egy másik tagállamból vagy harmadik országból származik. A kiválasztott szakpolitikai lehetőségeket ezért gondosan meg kellett vizsgálni az ágazat versenyképességére és költségeire gyakorolt hatásuk szempontjából.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi jogi helyzet egyenlőtlen bánásmódot eredményez az azonos kategóriába tartozó, de különböző tagállamokból származó munkavállalók között, attól függően, hogy a tagállamok alkalmazzák-e a hatályos jogszabályok által megengedett mentességeket és eltéréseket, vagy sem, egy uniós kezdeményezés egyenlőbb versenyfeltételeket biztosítana, legalább a tagállami lobogók alatt közlekedő hajók számára.

A javasolt megoldás az aránytalanul magas költségek elkerülésére törekszik, és az arányosság alapos elemzésén alapul.

A jogi aktus típusának megválasztása

A választott jogi eszköz irányelv. Más jogi aktusok nem lennének megfelelőek. A cél öt hatályos irányelv módosítása, és mindez csak irányelvvel érhető el.

A javaslat rendelkezéseinek részletes magyarázata

Az alábbiakban leírt rendelkezésekkel megvalósítandó, kiválasztott szakpolitikai lehetőség összhangban áll a Bizottság által (a fenti 2.2. szakaszban leírtak szerint) minden irányelvre kiterjedően elkészített hatásvizsgálat¹⁹ következtetéseivel.

1. cikk

Ez a cikk a 2008/94/EK irányelv 1. cikke, (3) bekezdése, b) pontjának elhagyásáról rendelkezik. Ez megszünteti annak lehetőségét, hogy a bérezésként a bevételből részesedő halászokat kizárják a fizetéseképtelenségről szóló irányelv hatálya alól.

2. cikk

A 2. cikk hatályon kívül helyezi a 2009/38/EK irányelv 1. cikkének (7) bekezdését. Ezért a kereskedelmi flották hajózó személyzete az Európai Üzemi Tanácsról szóló irányelv rendelkezései alá tartozik.

3. cikk

Ez a cikk módosítja a 2002/14/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdését, hogy egyértelművé tegye, a tagállamok csak akkor térhetnek el az irányelv általános rendelkezéseitől, ha biztosított az azonos szintű védelem, valamint az, hogy az érintett munkavállalók hatékonyan élni tudjanak vele.

4. cikk

Ez a cikk négy módosítást vezet be a 98/59/EK irányelvbe.

Az első módosítás bevezeti az „átruházás” fogalmát, hivatkozással a 2001/23/EK irányelvre.

A második módosítás törli az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontját, így a tengerjáró hajók legénységei a csoportos létszámcsökkentésről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

A harmadik módosítás egyértelművé teszi, hogy az irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében előírt értesítést minden esetben azon állam illetékes hatóságához kell küldeni, amelynek lobogója alatt a hajó közlekedik. Ez a pontosítás azért szükséges, mivel potenciálisan

¹⁹ Hatásvizsgálati jelentés: SEC [...].

különböző munkaszerződések létezhetnek egyidejűleg, amelyekre nézve eltérő nemzeti jogszabályok irányadók.

A negyedik módosítás új rendelkezést illeszt be, amely kimondja, hogy a tagállamok feljogosíthatják az illetékes közigazgatási szervet arra, hogy részben vagy egészen eltérjen a „megfontolási időre” vonatkozó rendelkezésektől, ha a tervezett csoportos létszámcsökkentés olyan átruházás következtében történik, amelynek tárgya kizárólag egy vagy több hajó, vagy ha a munkaadó csak egy hajót üzemeltet. Amennyiben a tagállamok igénybe szeretnék venni ezt az eltérést, a rendelkezésnek a nemzeti jogrendszerükbe való átültetése során konzultálniuk kell a szociális partnerekkel. Ez a módosítás figyelembe veszi a tengerészeti ágazat sajátosságait. A „megfontolási időszak” alkalmazása az éles verseny jellemezte hajó-adásvételi piacon versenyhátrányba hozná az uniós eladót. A módosítás enyhítő rendelkezést jelent a kizárólag egy hajót üzemeltető vállalkozások számára.

Hangsúlyozni kell, hogy olyan értékesítés esetén, melynek tárgya kizárólag egy vagy több hajó, vagy egy kizárólag egy hajót üzemeltető munkaadó esetében továbbra is fennáll a 2. cikkben megállapított tájékoztatási és konzultációs kötelezettség.

Az irányelv továbbra is teljes mértékben alkalmazandó minden olyan egyéb körülmények között, amikor egy hajó személyzetének tagjai tekintetében kollektív elbocsátást terveznek.

5. cikk

A 2001/23/EK irányelv 1. cikkének jelenlegi (3) bekezdése hatályát veszti. Az irányelv teljes mértékben alkalmazandó a valamely tagállamban nyilvántartott és/vagy annak lobogója alatt közlekedő tengerjáró hajókra, akárhol legyenek is. Figyelembe véve azonban a tengerészeti ágazat sajátos jellemzőit, a tagállamok a szociális partnerekkel folytatott konzultáció után eltérhetnek az irányelv II. fejezetének rendelkezéseitől olyan átruházások esetében, amelyek kizárólag egy vagy több tengerjáró hajót érintenek, vagy ha az átruházás tárgyát képező vállalkozás mindössze egy tengerjáró hajót üzemeltet. Következésképpen a kizárólag hajókat érintő átruházások vagy a csak egy hajót üzemeltető vállalkozások esetében legalább az irányelv tájékoztatásra és konzultációra vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.

A hajók teljes mértékben az irányelv hatálya alá tartoznak, ha az átruházott eszközök egyikét jelentik.

6. cikk

A 6. cikk tartalmaz egy csökkentést kizáró rendelkezést. Célja a javaslat hatálya alá tartozó munkavállalóknak a tagállamok által a javaslat hatálybalépése előtt elismert jogainak a védelme.

7. cikk

A 7. cikk felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezést tartalmaz. A felülvizsgálat célja figyelemmel kísérni az irányelv 4. és 5. cikkének végrehajtását és alkalmazását a tagállamokban, különösen a következő két kérdéssel összefüggésben: a nemzeti lobogó elhagyásának jelensége és az uniós tengerészek foglalkoztatottságának mértéke.

8. cikk

A 8. cikk 5 év átmeneti időszakot irányoz elő annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a tagállamok között a tengerészeti ágazat szempontjából és a tekintetben fennálló különbségeket, hogy a tagállami munkaügyi jogszabályok hatálya milyen mértékben terjed ki a tengerészekre.

9–10. cikk

Ezek az irányelv hatálybalépésére és címzettjeire vonatkozó szabványos rendelkezések.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

5. KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

A tagállamok megküldik a Bizottságnak az irányelvet átültető nemzeti rendelkezések szövegét, de megfelelési táblázatot nem kell benyújtaniuk.

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

A javasolt aktus érinti az Európai Gazdasági Térséget, ezért arra is ki kell terjeszteni.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a tengerészekről, valamint a 2008/94/EK, a 2009/38/EK, a 2002/14/EK, a 98/59/EK és a 2001/23/EK irányelv módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 153. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére²⁰,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikke értelmében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, irányelvek útján fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket fogadhat el, amelyek célja a munkakörülményeknek, munkaviszonyuk megszűnése esetén a munkavállalók védelmének, a munkavállalók tájékoztatásának és a velük folytatott konzultációnak, valamint a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében a munkakörnyezetnek a javítása. Ezek az irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését.
- (2) A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²², az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló, 2009. május 6-i 2009/38/EK európai

²⁰ HL C [...], [...], [...] o.

²¹ HL C [...], [...], [...] o.

²² HL L 283., 2008.10.28., 36. o.

parlamenti és tanácsi irányelv²³, az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról szóló, 2002. március 11-i 2002/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁴, a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1998. július 20-i 98/59/EK tanácsi irányelv²⁵ és a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv²⁶ vagy kizárja a tengeren dolgozó munkavállalókat a hatályából, vagy megengedi a tagállamoknak, hogy kizárják őket.

- (3) Amennyiben a kizárások létét és/vagy bevezetésének lehetőségét nem indokolják objektív okok, azokat meg kell szüntetni.
- (4) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja az Európai Unió Alapjogi Chartája által megállapított alapelveket, különösen a vállalkozásnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogot (27. cikk), valamint a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jogot (31. cikk), az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében említettek szerint. Ezen irányelvet az említett jogokkal és alapelvekkel összhangban kell végrehajtani. A kizárás léte és/vagy bevezetésének lehetősége azonban megakadályozhatja vagy korlátozhatja a tengeren dolgozó munkavállalókat abban, hogy teljes mértékben gyakorolhassák a tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogukat, valamint az egészségüket, biztonságukat és méltóságukat tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogukat, amelyek egyaránt szerepelnek az Európai Unió Alapjogi Chartájában.
- (5) A jelenlegi jogi helyzet egyenlőtlen bánásmódot eredményez az azonos kategóriába tartozó, de különböző tagállamokból származó munkavállalók között, attól függően, hogy a tagállamok alkalmazzák-e a hatályos jogszabályok által megengedett mentességeket és eltéréseket, vagy sem. Számos tagállam csak korlátozott mértékben alkalmazott kizárásokat.
- (6) A Bizottság 2007. október 10-én mutatta be az integrált tengerpolitikára vonatkozó elképzelését, az ún. kék könyvet²⁷. Ez az elképzelés elismeri, hogy az Európa óceánjaival és tengereivel kapcsolatos összes kérdés összefügg, és a kívánt eredmények eléréséhez a tengerekkel kapcsolatos politikákat együttesen kell fejleszteni.
- (7) A kék könyv²⁸ hangsúlyozta, hogy az európai polgárok számára növelni, illetve javítani kell a tengeri munkahelyek számát és minőségét, továbbá kiemelte a munkakörülmények javításának fontosságát.
- (8) A Bizottság az EUMSZ 154. cikkének (2) bekezdése értelmében uniós szinten konzultált az európai szociális partnerekkel az uniós fellépés lehetséges irányáról.

²³ HL L 122., 2009.5.16., 28. o.

²⁴ HL L 80., 2002.3.23., 29. o.

²⁵ HL L 225., 1998.8.12., 16. o.

²⁶ HL L 82., 2001.3.22., 16. o.

²⁷ COM(2007) 575 végleges, 2007. október 10.

²⁸ COM(2007) 575 végleges, 2007. október 10.

- (9) Tekintettel az elmúlt évek technológiai fejlődésére, különösen kommunikációs technológia terén, a tájékoztatási és konzultációs követelményeket naprakésszé kell tenni.
- (10) A tengerészek ezen irányelv hatálya alá tartozó jogait, amelyeket a tagállamok a 2008/94/EK, a 2009/38/EK, a 2002/14/EK, a 98/59/EK és/vagy a 2001/23/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályokban ismernek el, tiszteletben kell tartani.
- (11) Ez az irányelv hozzájárul az EUMSZ 151. cikke szerinti célkitűzések megvalósításához.
- (12) Ezért indokolt módosítani azokat a munkajogi irányelveket, amelyek kizárják a hatályuk alól a tengerészeket, vagy objektív okokkal nem indokolható eltéréseket tesznek lehetővé.
- (13) Mivel ezen irányelv célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés léptéke és hatása miatt az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ezen irányelv nem lépi túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2008/94/EK irányelv módosítása

Az 1. cikk (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Amennyiben a nemzeti jogban alkalmazandó ilyen rendelkezés, a tagállamok továbbra is kizárhatják a természetes személy által alkalmazott háztartási alkalmazottakat ezen irányelv hatálya alól.”

2. cikk

A 2009/38/EK irányelv módosítása

A 2009/38/EK irányelv a következőképpen módosul:

Az 1. cikk (7) bekezdését el kell hagyni.

3. cikk

A 2002/14/EK irányelv módosítása

A 2002/14/EK irányelv a következőképpen módosul:

A 3. cikk (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A tagállamok a tengerjáró hajók legénységére vonatkozó különös rendelkezésekben eltérhetnek ettől az irányelvtől, feltéve, hogy az említett különleges rendelkezések biztosítják

a tájékoztatáshoz és a konzultációhoz való jog azonos szintű védelmét és azt, hogy az érintett munkavállalók hatékonyan élni tudjanak vele.”

4. cikk

A 98/59/EK irányelv módosítása

A 98/59/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a következő c) ponttal egészül ki:

„c) átruházás: a 2001/23/EK irányelv értelmében vett átruházás.”;

b) az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontját el kell hagyni.

2. A 3. cikk (1) bekezdése a következő második albekezdéssel egészül ki:

„Ha a tervezett csoportos létszámcsoökkentés tengerjáró hajó legénységének tagjait érinti, az értesítést azon állam illetékes hatóságához kell küldeni, amelynek lobogója alatt a hajó közlekedik.”

3. A 4. cikk a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Tengerjáró hajó átruházásával kapcsolatban vagy abból eredően végrehajtott, a személyzet tagjait érintő, tervezett csoportos létszámcsoökkentés esetén a tagállamok a szociális partnerekkel folytatott konzultáció után feljogosíthatják az illetékes közigazgatási szervet arra, hogy a következő esetekben részben vagy egészen eltérjen az (1) bekezdésben előírt időszaktól:

a) az átruházás kizárólag egy vagy több tengerjáró hajót érint;

b) a munkaadó kizárólag egy tengerjáró hajót üzemeltet.”

5. cikk

A 2001/23/EK irányelv módosítása

A 2001/23/EK irányelv a következőképpen módosul:

Az 1. cikk a következőképpen módosul:

1. A (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Ezt az irányelvet a (3) bekezdés sérelme nélkül abban az esetben és annyiban kell alkalmazni, amennyiben az átruházásra kerülő vállalkozás, üzlet vagy ezek egy része a Szerződés területi hatálya alá tartozó területen található.”

2. A (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Ez az irányelv vonatkozik a valamely tagállamban nyilvántartott és/vagy annak lobogója alatt közlekedő tengerjáró hajókra, amennyiben azok ezen irányelv

értelmében vett vállalkozásnak, üzletnek vagy ezek egy részének minősülnek, még ha nem is találhatók a Szerződés területi hatálya alá tartozó területen.”

3. A cikk a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A tagállamok a szociális partnerekkel folytatott konzultáció után rendelkezhetnek úgy, hogy ezen irányelv II. fejezete nem alkalmazandó a következő esetekben:

- a) az átruházás tárgya kizárólag egy vagy több tengerjáró hajó;
- b) az átruházás tárgyát képező vállalkozás vagy üzlet csak egy tengerjáró hajót üzemeltet.”

6. cikk

Ennek az irányelvnek a végrehajtása semmilyen körülmények között nem jelenthet alapot az ezen irányelv hatálya alá tartozó személyekre vonatkozó, a 2008/94/EK, a 2009/38/EK, a 2002/14/EK, a 98/59/EK és/vagy a 2001/23/EK irányelv hatálya alá tartozó területeken a tagállamok által már biztosított általános védelmi szint csökkentésére.

7. cikk

A Bizottság a tagállamokkal és a szociális partnerekkel uniós szinten folytatott konzultáció után legkésőbb a 8. cikkben előírt időponttól számított 2 éven belül benyújtja jelentését az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az ezen irányelv 4. és 5. cikkének végrehajtásáról és alkalmazásáról.

8. cikk

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb ezen irányelv hatálybalépésétől számított 5 éven belül megfeleljenek. A tagállamok haladéktalanul megküldik e rendelkezések szövegét a Bizottságnak.

Amikor a tagállamok elfogadják azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

9. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

10. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*